

УДК 351.743+355.092]:[005.336:811'243]](477)(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-1-44>

Володимир ГОНЧАР,
orcid.org/0000-0001-9426-2180
Начальник відділу євроатлантичної інтеграції
Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) *Volodymyr.gonchar79@gmail.com*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ГОТОВНОСТІ ОФІЦЕРІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У статті визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах Національної гвардії України (далі НГУ). Визначено шляхи реалізації запропонованих педагогічних умов у освітньому процесі. За результатами дослідження встановлено, що педагогічними умовами формування готовності до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ є: висока мотивація, її підтримка та керування нею на всіх етапах становлення офіцера (інструктора) як викладача; розвиток необхідних навичок відбувається за рахунок педагогічних курсів підвищення кваліфікації, інтенсивних курсів вивчення іноземних мов та наявності сучасної навчально-матеріальної бази; набуття досвіду та його постійна підтримка реалізуються через призму викладання, постійного самовдосконалення та за умови наявності сучасної навчально-матеріальної бази. Нами визначено, що такі педагогічні умови сприятимуть формуванню у офіцерів (інструкторів) мотиваційного, знаннєвого та практичного компонентів досліджуваної готовності. Поряд з цим відмічаємо, що важливу роль відіграє й наявність сучасної навчально-матеріальної бази, її розвиток та постійне оновлення і вдосконалення, залучення до освітнього процесу новітніх технологій та спонукання до їх вивчення та використання. Сукупність зазначених компонентів полегшує процес як відбору так і особистого вибору та переходу офіцерів на нові посади, та допомагає реалізувати якісний освітній процес у військових частинах НГУ. Також розглянуто процес професійного становлення офіцера як викладача який не можливий без досвіду проведення різних форм занять, (бінарних, пробних, відкритих), освоєння та впровадження в освітній процес новітнього обладнання, освітніх платформ, залучення до інтерактивних класів, як із специфіки навчання іноземної мови, так і з інших дисциплін, постійного покращення методичної майстерності через самоосвіту викладачів.

В статті графічно продемонстровані результати опитування щодо позитивних та негативних чинників, які впливають на вибір виду професійної діяльності офіцерів НГУ.

Ключові слова: *готовність до професійної діяльності, педагогічні умови готовності офіцерів, мовна підготовка, готовність офіцерів до здійснення мовної підготовки.*

Volodymyr HONCHAR,
orcid.org/0000-0001-9426-2180
Head of the Euro-Atlantic Integration Department
National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) *Volodymyr.gonchar79@gmail.com*

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF OFFICERS' READINESS TO CARRY OUT LANGUAGE TRAINING IN MILITARY UNITS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

This article defines and substantiates the pedagogical conditions for the formation of officers' readiness to carry out language training in the military units of the National Guard of Ukraine (NGU). Ways of implementing the proposed pedagogical conditions in the educational process are determined. According to the results of the study, it was established that the pedagogical conditions for the formation of readiness for language training in the military units of NGU are: high motivation, its support and management at all stages of becoming an officer (instructor) as a teacher; the development of the necessary skills takes place at the expense of pedagogical courses of professional development, intensive foreign language courses and the availability of a modern educational and material base; the acquisition of experience and its constant support are implemented through the prism of teaching, constant self-improvement and provided, that, there is a modern educational and material base. We determined that such pedagogical conditions will contribute to the formation of motivational, educational and practical components of the studied readiness in officers (instructors). Along with this, we note that an important role is played by the availability of a modern educational and material base, its development and constant updating and improvement, the involvement of the latest technologies in the educational process and the

encouragement to study and use them. The set of these components facilitates the process of both selection and personal choice and transition of officers to new positions, and helps to implement a high-quality educational process in the military units of the NGU. The process of professional development of an officer as a teacher is also considered, which is not possible without the experience of conducting various forms of classes (binary, trial, open), mastering and introducing the latest equipment, educational platforms, involvement in interactive classes, as in the specifics of foreign language learning, into the educational process. as well as from other disciplines, constant improvement of methodical skill through self-education of teachers.

The article graphically demonstrates the results of a survey on positive and negative factors that influence the choice of the type of professional activity of the NGU officers.

Key words: *readiness for professional activity, pedagogical conditions of officers' readiness, language training, officers' readiness to carry out language training.*

Вступ. Підготовка майбутніх офіцерів НГУ до професійної діяльності або перепідготовка наявного офіцерського складу, підвищення кваліфікації військовослужбовців та службовців, підтримка необхідного професійного рівня потребують постійного вдосконалення освітнього процесу, внесення змін до освітніх програм та існуючої системи індивідуальної підготовки, застосування на практиці сучасних педагогічних технологій, залучення висококваліфікованих кадрів готових до зміни напрямку роботи (служби) та постійного удосконалення набутих знань. Трансформація повинна проходити із урахуванням сучасних світових тенденцій в сфері освіти: інформативності суспільства, його мобільності та гнучкості, постійного збільшення освітніх ресурсів. Задля досягнення цілей в державі визначено низку пріоритетних напрямків та закріплено їх в ряді нормативних актів (Указ Президента України № 121/2021, 473/2021).

Створення необхідних умов для підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів (інструкторів) з урахуванням наявного особового складу, без залучення сторонніх організацій чи сторонніх викладачів, вимагає розробки та вдосконалення існуючих програм для відбору, підготовки та подальшої підтримки на належному рівні набутих компетенцій офіцерів-викладачів (інструкторів). Нами було запропоновано комплекс заходів для відбору вмотивованого особового складу та обґрунтовано необхідність додаткової підготовки особового складу офіцерів (інструкторів) на курсах з підвищення кваліфікації. Зокрема, такі курси можливо організувати паралельно із інтенсивними курсами вивчення іноземних мов за прикладом Національної академії Національної гвардії України (далі НА НГУ). Формат проведення курсів підвищення кваліфікації для офіцерів-викладачів (інструкторів) передбачає й індивідуальну (самостійну) підготовку, що в свою чергу відкриває можливість для офіцерів (інструкторів) брати участь у академічних заходах з підвищення педагогічної кваліфікації протягом навчального процесу інтенсивних курсів. Зокрема, в такий

спосіб, майбутні інструктори можуть пройти курс школи викладача-початківця (Положення, 2020) чи курси підвищення кваліфікації «Методика навчання іноземних мов в НГУ» (Кадрове забезпечення, 2020).

Провівши попередні дослідження нами було встановлено сутність готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ та визначає дієвий інструментарій щодо відбору особового складу. Проте наразі постає необхідність визначити педагогічні умови формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ.

Мета. Метою статті є визначення педагогічних умов формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ.

Основна частина. Відповідно до сучасних провідних практик сучасна вища освіта повинна бути студентськоцентричною, егалітарною та функціональною.

Зауважимо, що є необхідним виявлення дієвих факторів, які б допомагали своєчасно реагувати на виклики часу, сприяли реалізації нових освітніх програм чи оновленню вже наявних, можливо за рахунок періодичного опитування стейкхолдерів закладів вищої освіти або особового складу частин НГУ, які психологічно готові до змін у своєму професійному або кар'єрному зростанні. Потрібно зазначити, що для досягнення конкретної мети автори висувують свої конкретні педагогічні умови. Для початку вважаємо за потрібне звернутися до визначення поняття «педагогічні умови». Аналізуючи наукові роботи сучасних вчених помічаємо, що педагогічні умови можуть бути визначені як: взаємопов'язана сукупність обставин, чинників, компонентів, що безпосередньо впливають на ефективність формування професійної підготовки (Карабін, 2012: 366); зовнішні і внутрішні обставини, фактори, сукупність заходів, чинників, що сприяють успішному перебігу певного явища (Лютій, 2021: 169); сукупність чинників, які сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу та формуванню готовності (Єрмоленко, 2020: 3047); необхідні чинники, які

будуть впливати на ефективність формування готовності майбутнього педагога (Мариненко, 2020: 4010); обставини, що сприяють розвитку чи гальмуванню навчально-виховного процесу (Хоменко-Семенова, 2013: 253); сукупність сприятливих факторів, що забезпечують ефективну реалізацію моделі формування (Чередник, 2021: 50); спеціально створене педагогічне середовище, що сприяє формуванню готовності (Ковалькова, 2013: 117); обставини освітнього процесу, які є результатом цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту, методів, а також організаційних форм навчання для досягнення мети професійної підготовки (Кожевникова, 2014: 84); спеціально створене педагогічне середовище, що сприяє формуванню готовності (Городиська, 2010: 44); є ключовим елементом, на базі якого розгортається діяльність студента, результатом якої і є саморозвиток (Москальова, 2014: 243); є складовим елементом педагогічної системи (цілісного педагогічного процесу) (Литвин, Мацейко, 2013: 43); це детермінанти, що забезпечують процес формування знань, умінь і навичок (Пожидаєва, 2012: 132); взаємопов'язана сукупність внутрішніх і зовнішніх параметрів, які забезпечують високу результативність процесу формування у майбутніх магістрів усіх компонентів готовності до педагогічної діяльності (Михайлюк, 2010: 3); структурна оболонка педагогічних технологій чи педагогічних моделей, завдяки якій реалізуються компоненти технології (Пушкар, 2017: 120); структурна оболонка педагогічних технологій чи педагогічних моделей; (Гуцан, 2010: 6). Також науковець Т.Г. Гуцан зауважує, що завдяки педагогічним умовам реалізуються компоненти технології (Гуцан, 2010: 7).

Спираючись на аналіз наукової літератури нами запропоновано визначення педагогічних умов як – комплексу заходів для забезпечення досягнення результатів готовності, що, в свою чергу, повинно забезпечити складові такої готовності.

Вважаємо, що спираючись на такі засади, аргументований та попередньо продуманий відбір потрібних, дієвих та достатніх умов і буде етапом оптимізації процесу формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ. Розглянемо більш детально пріоритетні умови, які найбільш ефективні у формуванні готовності.

На думку, професора Медвідя М.М., який проводить дослідження в сфері підготовки військових кадрів, одним з найкращим методів визначення педагогічних умов формування та розвитку готов-

ності майбутнього військового фахівця до діяльності є опитування здобувачів на предмет того, що йому не вистачає у підготовці, щоб відчувати себе підготовленим до професійної діяльності чи виконання професійних завдань (Медвідь та ін, 2022).

Наше наукове дослідження базується на результатах зазначеного проведено опитування офіцерів НГУ, в якому взяли участь 63 особи з різних підрозділів НГУ та регіонів України. За результатами опитування нами були сформовані такі педагогічні умови для формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ:

– виявлення мотивації у здобувачів, її підтримка та керування нею на всіх етапах становлення офіцера (інструктора) як викладача;

– формування та розвиток необхідних компетентностей шляхом реалізації освітніх програм післядипломної освіти (з методики викладання та вивчення іноземних мов) й використання сучасної навчально-матеріальної бази;

– реалізація різноманітних форм практичної підготовки (пробні заняття, педагогічне стажування тощо) з метою набуття практичного досвіду та його постійна підтримка через призму викладання, постійного самовдосконалення шляхом використання різноманітних методів викладання (зокрема інтерактивних) та відповідної сучасної навчально-матеріальної бази.

Зазначаємо, що першою педагогічною умовою є висока мотиваційна готовність, її підтримка та керування нею на всіх етапах становлення офіцера (інструктора) як викладача.

В своїй роботі, схиляємось до думок Є.О. Маринченко (Маринченко, 2020: 4010), яка зазначає, що внутрішня мотивація сприяє виникненню інтересу майбутніх педагогів професійного навчання до професійного зростання, радості і задоволення, та думки вченого В.М. Буренко, що формування мотиваційної готовності — це створення умов для появи внутрішніх спонукань до навчання, усвідомлення їх тими, хто навчається й подальшого розвитку їх мотиваційної сфери (Буренко, 2010: 121). Погоджуючись з цими твердженнями, ми вважаємо, що мотивація як один із складників готовності, виступає рушійною силою для змін та спонукає індивідуума до певних дій. Процес збудження мотиваційної готовності або того чинника, що може вмотивувати – це постійний та керований процес направлення сил здобувачів вищої освіти або зміни напрямків діяльності сформованих особистостей.

Зокрема, в процесі опитування респондентів, задля досягнення мотиваційного компоненту або

задоволення стійкої мотивації у офіцерів (інструкторів), рушійним фактором, який може забезпечувати стійку мотивацію готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ може виступати цілий ряд мотивів (рис. 1).

Існують різні думки вчених щодо мотивів та поділу їх на категорії. В своїй роботі «Співвідношення потреб, стимулів, мотивів та мотивування у поведінці людини: аксіологічний аспект» Ю.Я. Крапюк зазначає, що мотив – це аксіологічна причина дії, яка безпосередньо спонукає людину діяти (Крапюк, 2018: 59). На думку І.Є. Брижатого мотиви можна розділити за групами (Брижатий, 2013: 38) основними з яких є: професійний, пізнавальний, широкосоціальний, вузькосоціальний, процесуально-змістовий, матеріальний, мотив досягнення та унітарний.

Враховуючи, що в респондентів здебільшого переважають професійні, вузькосоціальні та пізнавальні мотиви, рушійними силами можуть виступати саме вузькосоціальні мотиви й той факт, що більшість офіцерів досягла певних

кар'єрних успіхів, адже перебування на військовій службі, а особливо у офіцерському званні вказує на те, що особистість за певними ознаками вважається (відчуває себе) успішною та такою, яка відбулась як успішна. Отже, можемо зазначити, що серед мотивів, які б спонукали офіцерів до вибору напрямку діяльності викладання можна відмітити наявність відповідної посади (штатна категорія до майора включно), введення штатної посади педагогічного працівника, інструктора. Позитивні результати вмотивованості особистості має мотивація посадою, яка чітко регламентує обов'язки, без сумісництва або додаткового навантаження як доповнення основних обов'язків, усталений графік несення служби (рівномірний розподіл часу). Також, за умови введення посади викладача (інструктора) слід врахувати тарифну сітку, що напряму впливатиме на грошове забезпечення, яке може вплинути на вибір офіцерів в сторону посади викладача (інструктора). Аналізуючи результати нашого опитування щодо чинників, які могли б негативно вплинути на зміну або перехід до іншого виду діяльності відмічаємо (рис. 2).

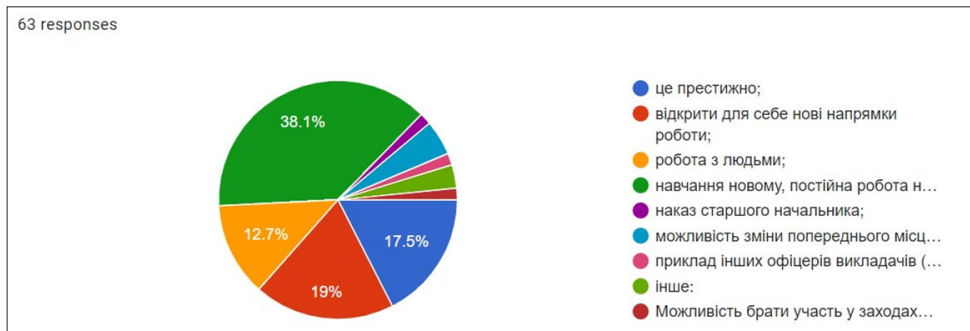

Рис. 1. Розподіл відповідей на питання «Що може вплинути на прийняття рішення вибору професії викладача (інструктора) іноземної мови у військовій частині НГУ?»

Рис. 2. Розподіл відповідей на питання «Що може стати на заваді у прийнятті рішення обрати посаду викладача (інструктора) іноземної мови у військовій частині НГУ?»

Також відмічаємо, що доплата за знання та використання іноземної мови в повсякденній професійній діяльності, додаткова грошова винагорода за кожен рівень володіння іноземною мовою, яка нараховується за наявність сертифікату, чіткі правові документи, котрі регулюють діяльність та обсяги роботи є позитивними та мотивуючими чинниками переходу офіцерів на посади викладачів (інструкторів). Тобто, ми можемо відстежити, що мотивація може бути як само регулятивною, так і керованою та може змінюватись в залежності від певних обставин, нових завдань, зміни напрямку діяльності у процесі служби тощо.

Другою педагогічною умовою є *розвиток необхідної бази знань педагогічних засад за рахунок курсів підвищення кваліфікації та інтенсивних курсів з вивчення іноземних мов. Поряд з цим відмічаємо, що важливу роль відіграє й наявність сучасної навчально-матеріальної бази, яка полегшує перехід на нові посади та допомагає реалізувати якісний процес навчання.*

Виходячи з вище зазначеного, зазначаємо, що поняття «база знань» в нашій роботі слід розуміти як набір компетентностей офіцерів-викладачів (інструкторів) іноземної мови, які б відповідали необхідному професійному рівню для подальшого викладання дисципліни. Першою вимогою є необхідний рівень знань іноземної мови, що відповідає 2+/2+/2+/2+ за STANAG 6001. Під цифровим кодом розуміється навички за чотирма основними видами мовленнєвої діяльності: письма, аудіювання, говоріння, та читання. Ми не випадково обираємо систему оцінювання за стандартом країн НАТО STANAG 6001, адже у ряді урядових проєктів, зокрема, щодо трансформації сектору безпеки та оборони, зазначені вектори наближення з інституціями країн НАТО, які регулюються саме стандартизованими домовленостями STANAGs, зокрема STANAG 6001. Метою цього стандарту і є надання опису рівнів володіння мовою за чотирма основними видами мовленнєвої діяльності.

Необхідний рівень знання іноземних мов, для подальшої професійної реалізації навичок в системі НГУ, досягається за період проходження інтенсивних курсів з вивчення іноземних мов у НА НГУ, структура курсів та періодичність (календар) співпадають з курсами підвищення кваліфікації для викладачів іноземних мов, такий графік допомагає повністю реалізувати професійну підготовку чи перепідготовку викладачів (інструкторів) з іноземних мов.

Позитивним чинником вважаємо й той факт, що період підготовки до курсів знаходиться у

вільному графіку, що в свою чергу, дає змогу офіцерам подати заявку та підготувати в частині теоретичний блок, який виноситься на самостійне опрацювання за рахунок робочого часу в часи самостійної підготовки.

Довершує етап формування готовності офіцерів до педагогічної діяльності відвідування навчальних занять в Школі викладача-початківця НА НГУ, яка відповідає стандартам та вимогам МОН, протягом перебування на інтенсивних курсах з вивчення іноземних мов. Навчальна програма школи молодого викладача орієнтована саме на офіцерів та працівників, які абсолютно не мають досвіду викладання та мають починати з основ педагогіки. Заняття проводяться досвідченими викладачами, які мають значний стаж роботи в педагогічній сфері та є кандидатами чи докторами наук. Заняття в школі викладача-початківця фокусуються на новітніх методиках викладання, практичній складовій, максимальному зануренні в практику та орієнтовані на якісне викладання та позитивні результати роботи в майбутній професійній педагогічній діяльності офіцерів.

Враховуючи, що основною формою індивідуальної підготовки є самостійна підготовка, а також беручи до уваги, що підтримання на належному рівні іноземної мови за допомогою Інтернет ресурсів наразі є можливим, навчальною програмою заплановано використання навчальних і програм-тренажерів, як на підготовчому етапі до курсів іноземних мов НА НГУ, в процесі навчання на курсах, так і для подальшого підтримання належного рівня володіння іноземними мовами. На практиці було доведено, що використання таких програм-тренажерів, освітніх сайтів, застосунків та платформ може частково переkritи потребу іншомовного самовдосконалення. До таких мобільних додатків, освітніх сайтів та платформ, які продемонстрували позитивні результати на практиці, пропонуємо віднести: LinguaLeo, Kahoot, Pocket, Studyblue, Animoto, Words With Friends, Grammar Up, словник Lingvo, BBC Learning English, British Council LearnEnglish, Quizlet, Duolingo, EngVid, Memrise, TEDtalks, Loyal books, FlipGrid, IXL та інші. Відмітимо також позитивні результати після оновлення навчальної бібліотеки, залучення новітніх підручників в процес навчання, використання навчальних електронних лабораторій тощо.

Результати аналізу проведеного опитування показали, що суттєвим покращенням освітнього процесу є залучення до інтенсивних курсів викладачів, які є носіями мови та створення можливостей стажування за кордоном. В свою чергу, стажування, які відкриваються для особового складу

НГУ з боку освітніх інституцій НАТО, розраховані на різні рівні володіння іноземною мовою за STANAG 6001, в залежності від складності курсів, але не нижче 2/2/2/2 для окремого здобувача.

Третьою педагогічною умовою є буття досвіду та його постійна підтримка через призму викладання, постійного самовдосконалення. Обов'язковим чинником у цьому процесі виступає наявність та постійне оновлення сучасної навчально-матеріальної бази. Зазначимо, що зміст третьої педагогічної умови полягає в тому, що становлення офіцера як викладача досягається шляхом набуття досвіду під час проведення різних форм занять, зокрема бінарних, пробних, відкритих, освоєння та впровадження новітнього обладнання в освітній процес, вивчення навчальних програм та освітніх платформ, долучення до інтерактивних класів як із специфіки навчання іноземної мови, так і з інших дисциплін, покращення методичної майстерності, через самоосвіту викладачів, використовуючи такі ресурси як Prometheus, Ukrainian English Language Teacher Learning Platform, студія онлайн-освіти EdEra та інші.

Отже за результатами проведеного опитування дали змогу виявити та дати характеристики трьох основних педагогічних умов для формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ. Дослідження показало важливість наявності мотиваційного компоненту та подальшу його реалізацію, *необхідність розвитку бази знань педагогічних засад за рахунок курсів підвищення кваліфікації та інтенсивних курсів з вивчення іноземних мов*, набуття досвіду та його постійна підтримка через призму викладання. Окремо, вважаємо за потрібне наголосити на постійній модернізації навчальних програм закладів вищої освіти, розвитку навчально-

матеріальної бази, впровадження в освітній процес інтерактивних методів навчання, нейродидактичних засад та використання навчальних платформ та додатків.

Висновки. Проведене нами дослідження використанням базувалося на методах опитування, аналізу та синтезу. В роботі досліджено різні точки зору стосовно визначення поняття «педагогічні умови». В своїй роботі термін «педагогічна умова» розуміємо як комплекс заходів для забезпечення досягнення результатів готовності, що, в свою чергу, повинно забезпечити складові такої готовності.

В статті визначено три педагогічні умови формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ. Так, першою педагогічною умовою постає висока мотивація, її підтримка та керування нею на всіх етапах становлення офіцера (інструктора) як викладача, другою – розвиток необхідної бази знань за рахунок курсів підвищення кваліфікації та інтенсивних курсів з вивчення іноземних мов, третьою – набуття досвіду та його постійна підтримка через призму викладання, постійне професійне самонавчання та самовдосконалення, тощо.

Проведене опитування дало змогу виявити мотиви офіцерів, які виявили бажання зайняти посади викладачів (інструкторів) з іноземних мов та визначити педагогічні умови для формування готовності офіцерів до здійснення мовної підготовки у військових частинах НГУ.

Вважаємо, що виходячи з результатів нашого дослідження, яке базувалося на опитування офіцерів НГУ з різних підрозділів та регіонів України, подальші дослідження потрібно присвятити експериментальній перевірці визначених педагогічних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мариненко Є.О. Педагогічні умови формування готовності майбутнього педагога професійного навчання до інноваційної діяльності у сільськогосподарському виробництві. *Traektorîâ Nauki = Path of Science*. 2020. Vol. 6. No 10. pp. 4009–4017.
2. Карабін О.Й. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів гуманітарних дисциплін до роботи в інформаційному середовищі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Зб.наук. праць. Вип. № 23 (76). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2012. С. 365–371.
3. Лютий В.М. Педагогічні умови формування мовної компетентності у офіцерів військових частин національної гвардії України в процесі дистанційного навчання. *Молодий вчений*. № 6 (94). 2021. 225 с.
4. Єрмоленко Є.І. Педагогічні умови формування у майбутніх педагогів професійного навчання готовності до використання знаково-символічної наочності. *Traektorîâ Nauki = Path of Science*. 2020. Vol. 6. No 9. pp. 3046–3050.
5. Хоменко-Семенова Л.О. Педагогічні умови формування готовності майбутніх соціальних працівників до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. Вип. 19. 2013. 257 с.
6. Чередник Л.М. Педагогічні умови формування у майбутніх учителів готовності до толерантного виховання молодших школярів. *Професійна педагогіка*. Вип. 1(22). 2021. 225 с.
7. Ковалькова Т.О. Педагогічні умови формування готовності майбутніх психологів до професійної діяльності в авіаційній галузі у процесі фахової підготовки. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2013. № 5–6. С. 116–122.

8. Кожевнікова А.В. Педагогічні умови готовності майбутніх вчителів до суб'єкт-суб'єктного управління педагогічним процесом. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2014. Вип. 25. С. 83–88.
9. Городиська О.М. Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя до педагогічного самоаналізу. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка*. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук. Тернопіль, 2010. № 3. С. 43–48.
10. Москальова Я.Ю. Педагогічні умови саморозвитку майбутнього вчителя у процесі професійної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Вип. 38 (91). 2014. 492 с.
11. Литвин А., Мацейко О. Методологічні засади поняття «педагогічні умови». *Педагогіка і психологія професійної освіти*. Вип. № 4. 2013. С. 43–63.
12. Пожидаєва О.В. Педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до консультативної діяльності. *Наукові записки* : зб. ст. 2012. № 6. Сер. Психолого-педагогічні науки. С. 133–139.
13. Михайлюк І.Р. Педагогічні умови та модель формування готовності до педагогічної діяльності магістрів технічного спрямування. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2010. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadps_2010_3_9
14. Пушкар Т.М. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів філологічних спеціальностей до міжособистісної взаємодії засобами комунікативних технологій. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Вип. 4 (90). 2017. 157 с.
15. Гуцан Т.Г. Педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів економіки до профільного навчання старшокласників. URL: <http://intkonf.org/gutsan-tg-pedagogichni-umovi-formuvannya-gotovnosti-maybutnih-vchiteliv-ekonomiki-do-profilnogo-navchannya-starshoklasnikiv/>
16. Буренко В.М. Педагогічні умови забезпечення мотиваційної готовності студентів до навчання під час отримання другої вищої освіти (на прикладі вивчення англійської мови). *Освітологічний дискурс*. Вип. № 2. 2010. 188 с.
17. Брижатиєв Є.І. Мотиви та мотивація у професійній діяльності майбутнього офіцера. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2013. № 1. С. 38–41.
18. Карпюк Ю.Я. Співвідношення потреб, стимулів, мотивів та мотивування у поведінці людини: аксіологічний аспект. *Науковий вісник мну імені В. О. Сухомлинського. Психологічні науки*. Вип. 1 (19). 2018. 212 с.
19. Указ Президента України № 121/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
20. Указ Президента України № 473/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732021-40121>
21. Робоча програма курсів підвищення кваліфікації «Методика навчання іноземних мов в НГУ». URL: http://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/OPP_NPP_2020.pdf
22. Положення про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності Національної академії Національної гвардії України. URL: <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/sertyficaciya/kursy/Metodyka%20navchannya%20inozemnykh%20mov%20v%20NHU.pdf>
23. Кадрове забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ. Школа викладача початківця. URL: <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/sertyficaciya/kursy/Kadrove%20zabezpechennia%20osvitnoi%20diialnosti%20VVNZ.pdf>
24. Медвідь М.М. Методологія формування і розвитку людських ресурсів для використання у службово-бойовій діяльності: дис. ... докт. екон. наук : 08.00.07 / М. М. Медвідь ; Національна академія Національної гвардії України. Х., 2015. 584 с.
25. Медвідь Ю.І., Водчиць О. Г., Медвідь М. М. Результати дослідження стану готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2018. Вип. № 1(36). С. 184–192.
26. Медвідь М. М. та ін. Шляхи формування та розвитку готовності офіцерів до управління їх підрозділами в умовах сумісного виконання завдань з підрозділами країн-партнерів України / М. М. Медвідь та ін. / *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2018. Вип. № 14. С. 45–52.
27. Медвідь М. М., Черніченко І. Ю., Медвідь Ю. І. Аналіз результатів опитування стейкхолдерів щодо підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» у Національній академії Національної гвардії України. *Честь і закон*. 2022. № 1 (80). С. 100–107.

REFERENCES

1. Marynenko Ye.O. Pedagogical conditions for the formation of the readiness of the future teacher of professional training for innovative activities in agricultural production. *Traektoriia Nauki = Path of Science*. 2020. Vol. 6. No 10. pp. 4009–4017 [in Ukrainian].
2. Karabin O.I. Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future teachers of humanitarian disciplines to work in the information environment. *Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*. Zb.nauk. prats. – Vyp. № 23 (76). Zaporizhzhia: Klyasychnyi pryvatnyi universytet, 2012. pp. 365–371 [in Ukrainian].
3. Liutyi V.M. Pedagogical conditions for the formation of language competence

among officers of the military units of the National Guard of Ukraine in the process of distance learning]. *Molodyi vchenyi*. № 6 (94). 2021. 225 p. [in Ukrainian].

4. Yermolenko Ye.I. Pedagogichni umovy formuvannia u maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia hotovnosti do vykorystannia znakovy-symvolichnoi naochnosti [Pedagogical conditions for the formation of readiness for the use of sign and symbolic visualization in future teachers of vocational training]. *Traektoriâ Nauki = Path of Science*. 2020. Vol. 6. No 9. pp. 3046–3050 [in Ukrainian].

5. Khomenko-Semenova L.O. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv do vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii u profesiinii diïalnosti [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future social workers to use interactive technologies in their professional activities]. *Aktualni problemy sotsiologii, psykholohii, pedahohiky*. Vyp. 19. 2013. 257 p. [in Ukrainian].

6. Cherednyk L.M. Pedagogichni umovy formuvannia u maibutnikh uchyteliv hotovnosti do tolerantnoho vykhovannia molodshykh shkoliariv [Pedagogical conditions for the formation of future teachers' readiness for tolerant education of younger schoolchildren]. *Profesiina pedahohika*. Vyp. 1(22). 2021. 225 p. [in Ukrainian].

7. Kovalkova T.O. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh psykholohiv do profesiinoi diïalnosti v aviatsiinii haluzi u protsesi fakhovoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future psychologists for professional activities in the aviation industry in the process of professional training]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrajinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho*. – Odesa: PNU im. K. D. Ushynskoho. 2013. № 5–6. pp. 116–122 [in Ukrainian].

8. Kozhevnykova A.V. Pedagogichni umovy hotovnosti maibutnikh vchyteliv do subiekt-subiektnoho upravlinnia pedahohichnym protsesom [Pedagogical conditions of readiness of future teachers for subject-subject management of the pedagogical process. *Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU*]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriia 19: Korektsiina pedahohika ta spetsialna psykholohiia*. 2014. Vyp. 25. pp. 83–88 [in Ukrainian].

9. Horodyska O.M. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia do pedahohichnoho samoanalizu [Pedagogical conditions for the formation of the future teacher's readiness for pedagogical self-analysis]. *Naukovi zapysky TNPU im. V. Hnatiuka. Ser. Pedahohika hol. red. H. Tereshchuk. Ternopil, 2010. № 3. pp. 43–48 [in Ukrainian].*

10. Moskalova Ya.Iu. Pedagogichni umovy samorozvytku maibutnoho vchytelia u protsesi profesiinoi pidhotovky [Pedagogical conditions of self-development of the future teacher in the process of professional training]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. Vyp. 38 (91). 2014. 492 p. [in Ukrainian].

11. Lytvyn A., Matseiko O. Metodolohichni zasady poniattia “pedahohichni umovy” [Methodological principles of the concept of “pedagogical conditions”]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity*. Vyp. № 4. 2013. pp. 43–63 [in Ukrainian].

12. Pozhidayeva O.V. Pedagogical conditions for training future social pedagogues for advisory activities [Pedagogical conditions for training future social pedagogues for advisory activities]. *Scientific notes: coll. Art.* 2012. No. 6. Ser. Psychological and pedagogical sciences. pp. 133–139 [in Ukrainian].

13. Mykhailiuk I.R. Pedagogichni umovy ta model formuvannia hotovnosti do pedahohichnoi diïalnosti mahistriv tekhnichnoho spriamuvannia [Pedagogical conditions and the model of formation of readiness for pedagogical activities of technical masters]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*. 2010. Vyp. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_3_9. [in Ukrainian].

14. Pushkar T.M. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv filolohichnykh spetsialnostei do mizhosobystisnoi vzayemodii zasobamy komunikatyvnykh tekhnolohii [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future teachers of philological specialties for interpersonal interaction by means of communication technologies]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Vyp. 4 (90). 2017. 157 p. [in Ukrainian].

15. Hutsan T.H. Pedagogichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh vchyteliv ekonomiky do profilnoho navchannia starshoklasnykiv [Pedagogical conditions for the formation of the readiness of future economics teachers for specialized training of high school students.]. URL: <http://intkonf.org/gutsan-tg-pedagogichni-umovi-formuvannya-gotovnosti-maibutnih-vchyteliv-ekonomiki-do-profilnogo-navchannya-starshoklasnykiv/> [in Ukrainian].

16. Burenko V.M. Pedagogichni umovy zabezpechennia motyvatsiinoi hotovnosti studentiv do navchannia pid chas otrymannia druhoi vyshchoi osvity (na prykladi vyvchennia anhliiskoyi movy) [Pedagogical conditions for ensuring motivational readiness of students to study while receiving a second higher education (using the example of learning English)]. *Osvitolohichni dyskurs*. Vyp. № 2. 2010. 188 p. [in Ukrainian].

17. Bryzhatyi Ye.I. Motyvy ta motyvatsiia u profesiinii diïalnosti maibutnoho ofitsera [Motives and motivation in the professional activity of the future officer]. *Zbirnyk naukovykh prats Khmelnytskoho instytutu sotsialnykh tekhnolohiy Universytetu “Ukraina”*. 2013. № 1. pp. 38–41 [in Ukrainian].

18. Karpiuk Yu.Ya. Spivvidnoshennia potreb, stymuliv, motyviv ta motyvuvannia u povedintsi lyudyny: aksiolohichni aspekt [Correlation of needs, incentives, motives and motivation in human behavior: axiological aspect]. *Naukovyi visnyk mnu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Psykholohichni nauky*. Vyp. 1 (19). 2018. 212 p. [in Ukrainian].

19. Ukaz Prezidenta Ukrainy № 121/2021 «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 25 bereznia 2021 roku «Pro Stratehiu voiennoi bezpeky Ukrainy» [Decree of the President of Ukraine No. 121/2021 “On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated March 25, 2021 “On the Military Security Strategy of Ukraine”]. [in Ukrainian]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> [in Ukrainian].

20. Ukaz Prezidenta Ukrainy № 473/2021 «Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy» vid 20 serpnia 2021 roku «Pro Stratehichni oboronnyi biuletyn Ukrainy» [Decree of the President of Ukraine No. 473/2021 “On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine” dated August 20, 2021 “On the Strategic Defense Bulletin of Ukraine”]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732021-40121> [in Ukrainian].

21. Robocha prohrama kursiv pidvyshchennia kvalifikatsii «Metodyka navchannia inozemnykh mov v NHU» [Curriculum of advanced training courses “Methodology of teaching foreign languages at NSU”]. http://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/OPP_NPP_2020.pdf [in Ukrainian].

22. Polozhennia pro navchalno-metodychne zabezpechennia osvitnoi diialnosti Natsionalnoi akademii Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Regulations on educational and methodological support of the educational activities of the National Academy of the National Guard of Ukraine]. <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/sertyficaciya/kursy/Metodyka%20navchannia%20inozemnykh%20mov%20v%20NHU.pdf> [in Ukrainian].

23. Kadrove zabezpechennia osvitnoi diialnosti VVNZ. Shkola vykladacha pochatkivtsia [Personnel provision of educational activities of HMEI. School of a beginner teacher]. <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/osvita/sertyficaciya/kursy/Kadrove%20zabezpechennia%20osvitnoi%20diialnosti%20VVNZ.pdf> [in Ukrainian].

24. Medvid M.M. Metodolohiia formuvannia i rozvytku liudskykh resursiv dlia vykorystannia u sluzhbovo-boiovoi diialnosti [Methodology of formation and development of human resources for use in service and combat activities]. dys. ... dokt. ekon. nauk: 08.00.07 / M. M. Medvid; Natsionalna akademiia Natsionalnoi hvardii Ukrainy. KH., 2015. p. 584. [in Ukrainian].

25. Medvid Yu.I., Vodchyts O. H., Medvid M. M. Rezultaty doslidzhennia stanu hotovnosti maibutnikh ofitseriv zapasu do sluzhbovoboiovoi diialnosti [The results of the study of the state of readiness of future reserve officers for military service]. Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. 2018. Vyp. № 1(36). pp. 184–192 [in Ukrainian].

26. Medvid M. M. ta in. Shliakhy formuvannia ta rozvytku hotovnosti ofitseriv do upravlinnia yikh pidrozdilamy v umovakh sumisnoho vykonannia zavdan z pidrozdilamy krain-partneriv Ukrainy [Ways of formation and development of officers' readiness to manage their units in conditions of joint performance of tasks with units of partner countries of Ukraine]. Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriia «Pedahohichni nauky». 2018. Vyp. № 14. pp. 45–52 [in Ukrainian].

27. Medvid M. M., Chernichenko I. YU., Medvid YU. I. Analiz rezultativ opytuvannia steykholderiv shchodo pidhotovky zdobuvachiv bakalavrskoho rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 254 “Zabezpechennia viysk (syl)” u Natsionalnii akademii Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Analysis of the results of the stakeholder survey regarding the training of bachelor's degree holders of higher education in the specialty 254 “Army Supply (Forces)” at the National Academy of the National Guard of Ukraine]. Chest i zakon. 2022. № 1 (80). pp 100–107 [in Ukrainian].